

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

54. An si quis perpetravit aliquod delictum carnale in die Jovis Sancti, vel eo die, qui ad confessionem accedit, teneatur postea in confessione aperire hanc circumstantiam? Idem est dicendum si ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

quod poenitens alium Confessarium quaerat, qui in suspicionem Complicis venire non possit, quia si aliquod praecipuum adesset, esset praecipuum diuinum de conferuanda, ac tuenda fama Complicis, quam putat in casu, de quo loquimur, non periclitari.

3. Sed merito aduersus illum insurgit nouissimè Pater Lugo de *Sacrament. Poenit. dispur.* 16. *sect.* 7. *num.* 392. quia poenitens aliter faciendo absque causa infamat proximum cum possit adire Confessarium, cui persona Complicis ignota sit. Et ideo possit aliquis dicere ad restitutionem fama teneri, cum sine rationabili causa manifestauit complicem: poterat enim, vt suppono, sine vilo incommodo alium Confessarium petere; & ideo non solum peccauit contra charitatem, sed etiam iustitiam. Erit autem, vt optime obseruat Lugo *ubi supra num.* 418. aptior modus restituendi, si extra confessionem dicatur Confessario sub eodem sigillo: Erraui, dum tibi vnum Complicem pro alio dixi, quem errorem si vnoerit Confessario apparentibus rationibus persuadere non mentitur; cum reuera errauerit, illum complicem, quem non debebat manifestando. Et in casu, quod impossibilis, vel inutilis esset talis fama restitutio, semper tamen poenitens tenebitur impedire, vel rescire omnia damna extrinseca, quae ex tali manifestatione iniusta complex patietur. Ita Lugo satis quidem probabiliter: sed vt verum fatear, si opinio illa Caietani esset probabilis, nempe manifestare crimen vni vel alteri, qui pro sua prudentia suppressuri sint silentio, non esse peccatum mortale, probabiliter excusaretur talis poenitens a fama restitutione; scio P. Lugo *n.* 395. dictam Caietani opinionem falsam vocare: tamen probabilem ego puto, & illam me citato tanquam probabilem admittunt hi omnes, videlicet, Stephanus Bauny in *Theol. Mor. tract.* 4. *quæst.* 15. *dub.* 8. Bassæus in *Floribus Theologiae Practicæ verb. de tractio.* 1. *n.* 111. & Zambollus in *Reperitorio Morali, verb. fama n.* 10. præter alios, quos ego alibi adduxi: quibus adde Cælestinum in *Compend. Theol. Mor. tract.* 10. *cap.* 2. Concedo tamen sententiam Patris Lugo contra Caietanum esse probabiliozem, quam nouissimè sustinet Ioannes V Viggers de *instit. & iur. tract.* 4. *cap.* 1. *dub.* 4. *num.* 16. & Egidius Trullench in *Decalogum* 10. *lib.* 7. *cap.* 10. *dub.* 11. & Fagundez etiam in *Decalogum* tom. 2. *lib.* 8. *cap.* 2. *num.* 24.

Sup. hac opinione à lin. 2. Ref. præterea, & in aliis eius annot.

RESOL. LIV.

An si quis perpetravit aliquod delictum carnale in die Iouis Sancti, vel eo die, quo ad confessionem accedit, teneatur postea in confessione aperire hanc circumstantiam?

Idem est dicendum, si aliquis peccatum perpetravit in die, qua sacram Eucharistiam sumpsit, vel in die alicuius magne festiuitatis.

Et inferitur, an circumstantia diei festi sit in confessione aperienda, vt blasphemare, peierare, furari, &c. Ex part. 1. tr. 7. Ref. 32.

Sup. contrèro in hac Ref. in §. ult. ante medium. Ref. seq.

§. 1. **A**ffirmatiuè respondet Medina in *Summ. lib.* 1. *c.* 9. §. 1. Pitigianus in *4. tom.* 2. *disp.* 17. *q.* vnica, *art.* 5. in *fin.* Rodriq. in *sum.* 10. *c.* 5. *n.* 12. Llamas in *sum.* p. 3. *c.* 8. §. 14. & alij: Et à fortiori docebunt hanc sententiam illi qui asserunt circumstantiam diei festi esse de necessitate confessionis: & ita docuerunt Alentis 3. *p.* 9. *q.* 2. *m.* 5. *art.* 2. D. Antoninus 3. *p.* 11. *l.* 17. *c.* 17. §. 1. Maior in *4. disp.* 17. *q.* 4. Angelus *verb. præceptum.* n. 5. Adrianus in *4. de confess.* 9. 4. & alij asserentes, vt dixi, circumstantiam diei festi esse in confessione aperiendam, vt blasphemare, peierare, furari, &c.

Sup. hoc in tom. 7. tr. 5.

2. Sed hanc sententiam ferè omnes neoterici re-
feliunt, vt Ledelma in *sum.* tom. 1. de *Poenit.* c. 18. *fol.*
mibi 229. Petrus Fay in *addit.* ad 3. *part.* 9. *art.* 2.
dub. 12. Valq. in 3. *part.* tom. 4. *q.* 19. *art.* 1. *dub.* 4. *n.* 24.
Bonacina de *Sacram. disp.* 5. *q.* 5. *sect.* 2. *punct.* 2. *§.* 3.
diffic. 3. *n.* 29. Coninch de *Sacram. disp.* 7. *dub.* 4. *n.* 27.
Nugnus in *addit.* ad 3. *p.* tom. 2. *q.* 9. *art.* 2. *dub.* 3. & alij.
Quia in diebus festiuis non prohibetur opus seruale
spirituale, scilicet, peccatum, quod tale tantum dicitur
metaphoricè, sed seruale proprie corporale, scilicet
mechanicum: nisi talia peccata efficerentur in contem-
ptum diei festi. Vnde ad dubium quaesitum respon-
deo, circumstantiam peccati perpetrati in die Iouis san-
cti, vel alterius magne Festiuitatis, non esse in confes-
sione aperiendam: quia, vt notat Filiucius tom. 2. *tr.* 21.
c. 9. *n.* 347. est tantum circumstantia aggrauans. Et ita
nostram sententiam docet Henriquez *lib.* 5. *c.* 6. *n.* 6. *vbi*
sic asserit: [Circumstantia temporis aliquando grauat
peccatum, vt si in solemni festo, aut hebdomada san-
cta, fiat peccatum externum, & multi putant necessa-
rium esse, id exprimere in confessione: sed reuera non
tenetur poenitens explicare in confessione.] Ita Hen-
riquez Et idem dicendum est, si aliquis peccatum per-
petrauit in die, qua postea confitetur, vel in die, qua
sacram Eucharistiam sumpsit. Et ita docet contra ali-
quos Homobonus de *exam. Eccles.* p. 1. *tr.* 5. *c.* 11. *q.* 8. 1.

RESOL. LV.

An si quis statim post communionem fornicaretur, te-
neatur hanc circumstantiam in confessione explicare?
Et inferitur, quod peccans in die festo, vel farnicans in
die Iouis sancti, vel in die, quo confesus est, vel com-
municatus, modo non sit statim post communionem, vel
celebrationem, non tenetur in confessione hanc circum-
stantiam explicare. Ex p. 1. tr. 8. & Misc. 8. Ref. 59.

§. 1. **A**ffirmatiuè respondet Cardinalis Lugo.
Idem, cum ipso docet non tamen ex eius
principiis Dicaistillus de *Sacram.* tom. 2. *tr.* 8. *disp.* 9. *dub.* 8.
n. 73. *vbi* sic ait: Et quidem si verum esset, quod ali-
qui dicebant: nempe in die, qua accepta est Eucha-
ristia peccatum commissum habere malitiam specia-
lem explicandam in confessione, sequeretur Sacer-
dotes quotidie celebrantes frequentissimè debere ex-
plicare circumstantiam Missæ illa die celebrata, quod
videtur difficile, vt notauit Eminentissimus Lugo
num. 523.

2. Non tamen desunt, vt videre est apud eundem
n. 524. qui putent aliquod peccatum ratione tempo-
ris Sacri contrahere malitiam grauem nouam neces-
sariò explicandam; cuius rei exempla adhibentur.
Primum si die Parasceues, aliquis vellet ludos pu-
blicos, comedias, & ludicra spectacula & familia ex-
hibere, sicut in diebus Bacchanaliorum, quam putant
grauissimam irreuerentiam contra Sacratissimum
diem Passionis Christi Domini. Hoc exemplum
ego non negauerim continere graue peccatum; &
in hoc assentior eidem Cardinali. Sed non possum
inprimis non videre eam esse circumstantiam alteri-
us peccati per se loquendo (de circumstantiis ve-
rò nunc disputamus) sed esse primarium peccatum
ex se; si actus ipsi per se non sunt lege prohibi-
ti: tunc enim explicare illud peccatum non esset
explicare circumstantiam alterius peccati, sed pri-
mariam peccati materiam, in quo ipsemet Cardini-
nalis consentire debet, & cum illo notauimus su-
pra in simili, tum *num.* 644. tum *num.* 666. paulò
ante finem.

3. Deinde non possum non videre illas actiones
non esse contra aliquam prohibitionem Ecclesiæ,
art.